Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

LISÄSELVITYS KUULEMISESSA ESILLE NOUSSEISIIN KYSYMYKSIIN (HE 49/2019 VP)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta järjesti 25.10.2019 kuulemisen koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 7 §:n muuttamista. Kahteen kuulemisessa esitettyyn kysymykseen maa- ja metsätalousministeriön edustaja ilmoitti ministeriön toimittavan vastauksensa kirjallisesti jälkikäteen. Vastauksena näihin alla oleviin kysymyksiin esitetään kunnioittavasti seuraavaa:

Teurastamojen tainnutuskäytännöissä todettiin ongelmia vuonna 2015. Mikä on tämänhetkinen tilanne teurastamoissa?

Teurastamojen tainnutuskäytännöissä ilmenneiden epäkohtien jälkeen syksyllä 2015 teurastamojen käytännöt tarkastettiin. Ruokaviraston tulostavoitteisiin (aiemman Elintarviketurvallisuusviraston tulostavoitteet) sisällytettiin eläinsuojelun viranomaisvalvonnan ja omavalvonnan varmistaminen teurastamossa sisältäen mm. eläinsuojelutarkastusten säännöllisen tekemisen teurastamoissa. Lisäksi vuosittain on auditoitu ja auditoidaan vähintään kahden teurastamon käytännöt Elintarviketurvallisuusvirastosta/Ruokavirastosta käsin. Teurastamoiden käytännöt korjataan asianmukaisiksi, jos niissä ilmenee puutteita. Tarkastustuloksista tehdään myös raportit, joita hyödynnetään tarkastuseläinlääkäreiden koulutuksessa.

Valmisteilla olevaan eläinten hyvinvointia koskevaan lakiin sisältyisi uusi säännös teurastamojen kameravalvonnasta. Säännös sisältyi jo eduskuntakäsittelyssä olleeseen hallituksen esitykseen, joka maakuntauudistukseen kytkentäisenä esityksenä raukesi edellisen vaalikauden päättyessä. Uuden säännöksen mukaan Ruokavirasto tai poroteurastamoa valvova viranominen voisi sijoittaa kameran teurastamossa olevaan tilaan, jossa eläimiä puretaan kuormasta, säilytetään, käsitellään, siirretään tai tainnutetaan taikka jossa verenlasku tapahtuu. Muutos tehostaisi eläinten hyvinvointisäännösten noudattamisen valvontaa teurastamoissa, sillä esimerkiksi ilta- ja yöaikaan useimmissa teurastamoissa ei ole tarkastuseläinlääkäriä paikalla, vaikka näinä aikoina yleisesti tuodaan eläimiä teurastamon navettaan.

Vastuu eläinten hyvinvoinnista on ensisijaisesti yrityksellä EU:n lopetusasetuksen (neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2009) mukaan. Lopetusasetus määrittelee eläinten käsittelijöiden pätevyysvaatimukset ja käytettävän tainnutuslaitteiston vaatimukset.

Edistääkö hallitus pienteurastamotoimintaa ja millaisena nähdään tämän toiminnan tulevaisuus Suomessa?

Pienteurastamoiden lihantarkastus- ja valvontamaksuja on tuettu valtion varoista noin 600 000 eurolla vuodessa vuodesta 2011 lähtien, jolloin pienteurastamojen valvonta siirtyi kunnilta valtiolle. Tarkastusmaksu on tuntiperusteinen, ja siihen sisältyy tarkastuseläinlääkärin matka-aika. Siten tarkastusmaksu on riippumaton pienteurastamon sijainnista. Valtion tukea ei ole tarkoitus jatkossakaan vähentää. Pienteurastamojen toimintaa helpottavat myös EU-lainsäädännön vaatimuksista saadut huomattavat rakenteelliset helpotukset. Lisäksi elintarvikelakiin ehdotettu omavalvontasuunnitelmaa koskeva joustavuus (HE 36/2019 vp) on omiaan vähentämään pienteurastamojen hallinnollista taakkaa. Ruokavirastosta saadun tiedon mukaan vuosittain aloittaa

toimintansa 3–5 uutta pienteurastamoa, joten pienteurastamojen tulevaisuus vaikuttaa vakaalta.

Helsingissä 4.11.2019

Osastopäällikkö Minna-Mari Kaila

Lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius